

NORGES HØYESTERETT

Den 25. november 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Normann og Arntzen i

HR-2022-2274-U, (sak nr. 22-147997SIV-HRET), sivil sak, krav om erstatning for sakskostnader:

Fasadeeksperten AS

(advokat Audun Ludvig Bollerud)

mot

Staten v/Domstoladministrasjonen

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder krav mot staten om erstatning for sakskostnader etter tvisteloven § 20-12.
- (2) Fasadeeksperten AS (Fasadeeksperten) tok 7. juni 2020 ut stevning mot Sameiet Maridalsveien 48 (Sameiet), med krav om oppgjør for entreprisarbeider Fasadeeksperten hadde utført for Sameiet.
- (3) Oslo tingrett avsa dom 23. desember 2020, der Sameiet ble dømt til å betale en rekke nærmere spesifiserte fakturaer til Fasadeeksperten.
- (4) Sameiet anket dommen til Borgarting lagmannsrett, som 3. mai 2022 avsa dom der Fasadeeksperten ble dømt til å betale 67 000 kroner til Sameiet.
- (5) Ved brev 20. mai 2022 informerte lagmannsretten partene om at konstituert lagdommer Helge Røstum hadde manglet konstitusjon fra 2.-15. mai 2022.
- (6) Fasadeeksperten anket dommen til Høyesterett og gjorde gjeldende at lagmannsrettens dom var beheftet med en rekke saksbehandlings- og rettsanvendelsesfeil, herunder at lagmannsretten ikke hadde vært lovlig sammensatt under domsavsigelsen.
- (7) Ved dom 14. juli 2022 opphevet ankeutvalget lagmannsrettens dom, fordi lagmannsretten ikke hadde vært lovlig sammensatt under domsavsigelsen, jf. HR-2022-1414-U. Saken ble deretter sendt tilbake til lagmannsretten for fortsatt behandling der.
- (8) Lagmannsretten besluttet å ikke avholde ny ankeforhandling og avsa 26. august 2022 ny dom med samme dommere. Røstums konstitusjon var på dette tidspunktet bragt i orden.

- (9) *Fasadeeksperten AS* har fremsatt krav mot staten om dekning av sakskostnader som *Fasadeeksperten* er påført som følge av at lagmannsretten ikke var lovlig sammensatt ved domsavsigelsen 3. mai 2022. Det anføres at erstatningsvilkårene er oppfylt og at *Fasadeeksperten* har krav på 111 001 kroner i erstatning for sakskostnader pådratt ved den første anken til Høyesterett som førte til opphevelse av lagmannsrettens dom, samt 141 900 kroner for sakskostnader pådratt under lagmannsrettens andre behandling av saken.
- (10) *Staten v/Domstoladministrasjonen* har erkjent ansvar i saken, men har innsigelser til kravets størrelse. Når det gjelder kostnader ved den første anken til Høyesterett, anføres det at *Fasadeeksperten* bare har krav på erstatning for kostnader knyttet til anken over rettens sammensetning, ikke andre påståtte feil. Det anføres videre at *Fasadeekspertens* sakskostnader fra lagmannsrettens andre behandling er urimelig høye, og at bare deler av sakskostnadene er påført *Fasadeeksperten* på grunn av den erstatningsbetingende feilen.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at for behandlingen av erstatningskrav etter tvisteloven § 20-12 gjelder reglene om anke over kjennelser så langt de passer, jf. bestemmelsens femte ledd. Den påståtte feilen har skjedd i underinstansen, og erstatningskravet skal da behandles i overprøvingsinstansen, jf. § 20-12 fjerde ledd andre punktum.
- (12) Staten har erkjent ansvar etter tvisteloven § 20-12 første ledd bokstav a. Tvisten gjelder utmålingen av kravet.
- (13) Det en part kan kreve etter tvisteloven § 20-12 første ledd, er sakskostnader som er påført «på grunn av» den feilen retten har begått, jf. HR-2021-1467-U avsnitt 15 med videre henvisninger til rettspraksis. Det fremgår videre at det bare er de merkostnader parten er påført som følge av feilen som kan kreves erstattet, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) merknader til § 20-12.
- (14) Når det gjelder den første anken til Høyesterett som førte til at lagmannsrettens dom ble opphevet, kan det som utgangspunkt bare kreves erstatning for arbeid med feilen som ledet til opphevelse. De øvrige påståtte feilene tok utvalget ikke stilling til, og disse har da ikke medført opphevelse.
- (15) *Fasadeeksperten* gjør gjeldende at staten likevel må erstatte de fulle kostnadene, fordi feilen skal ha medført at de øvrige anførselene måtte bringes inn to ganger.
- (16) Denne anførselen kan – slik utvalget ser det – ikke føre frem. Det var ikke nødvendig å ta stilling til disse anførselene i den første ankerunden, da det uansett var klart at lagmannsrettens dom måtte oppheves som følge av feilen ved rettens sammensetning, jf. tvisteloven § 29-21 andre ledd bokstav b. Partene nedla for øvrig felles påstand om dette. Eventuelle merkostnader som følge av dobbeltbehandlingen skyldes da ikke lagmannsrettens saksbehandlingsfeil, men *Fasadeekspertens* valg om å ta med alle anførsler også i den første ankerunden.
- (17) *Fasadeeksperten* har oppgitt at arbeidet knyttet til saksbehandlingsfeilen utgjør 10 000 kroner. I tillegg kreves dekket rettsgebyret med 14 676 kroner, til sammen 24 676 kroner. Utvalget legger dette beløpet til grunn ved erstatningsutmålingen.

- (18) Når det gjelder kostnadene knyttet til arbeidet med den andre ankerunden til lagmannsretten, er disse som utgangspunkt erstatningsberettiget, jf. Rt-2011-1492 avsnitt 18. Staten gjør gjeldende at dette beløpet er urimelig høyt, og det vises særlig til at kostnadene knyttet til redegjørelse for og innhenting av nye bevis, samt begjæring om bevistilgang ikke er merkostnader som følge av den lagmannsrettsdommen som ble opphevet.
- (19) Utvalget bemerker at når kostnadene er påført som følge av at feilen gjorde det nødvendig med en ny runde i lagmannsretten, er terskelen for å for å sette ned salærkravet høy, jf. HR-2021-2184 avsnitt 21 og 22. I avsnitt 22 heter det:
- «Av dette følger at sakskostnader knyttet til den nye ankebehandlingen er erstatningsberettiget fordi disse ikke ville oppstått dersom det ikke var begått feil i den første runden. Dette må omfatte så vel sakskostnader knyttet til et ‘normalt’ saksforløp, som økte kostnader knyttet til et eventuelt ‘ekstraordinært’ forløp under den nye behandlingen, slik som her der parten opplevde kostnadsdrivende utsettelse og pandemiutfordringer. Årsakskravet kan ikke forstås slik at det her må sondres mellom grunner til at den enkelte kostnad oppstod når saken først måtte behandles på nytt. Staten er ansvarlig for de sakskostnader som parten faktisk er blitt påført som følge av feilen. Statens anførsel om at det etter tvisteloven § 20-12 skal gjøres fradrag for økte sakskostnader knyttet til utsettelse av saken og pandemiutfordringer, bygger således på en uriktig rettsoppfatning.»
- (20) I saken her besluttet lagmannsretten å ikke avholde ny hovedforhandling. Ny dom ble avsagt med de samme dommerne og med samme resultat. Sakskostnadskravet kan i lys av dette fremstå som høyt. Utvalget viser imidlertid til at lagmannsretten står fritt til å vurdere den videre behandlingsmåten etter opphevelse. At Fasadeeksperten valgte å forsøke å få nye ankeforhandlinger, er etter omstendighetene forståelig. Påberopte nye bevis og påstandsgrunnlag er et moment som her skal tas i betraktning, jf. Skoghøy, Tvisteløsning, 4. utg. side 1246.
- (21) Utvalget er på denne bakgrunn kommet til at Fasadeekspertens krav knyttet til den andre runden i lagmannsretten skal erstattes i sin helhet. Sakskostnadene kan ikke sees å ha gått ut over det som må anses nødvendig i et forsøk på å få saken behandlet med ny ankeforhandling. Kravet utgjør 130 650 kroner i salærutgifter, samt erstatning for utlegg til sakkyndig på 11 250 kroner.
- (22) Fasadeekspertens erstatningskrav tas etter dette delvis til følge, og selskapet tilkjennes totalt 166 576 kroner.
- (23) Fasadeeksperten har lagt ned påstand om tilkjenning av sakskostnader for Høyesterett med 42 575 kroner. Kravet tas til følge.

S L U T N I N G

1. Staten v/Domstoladministrasjonen erstatter Fasadeeksperten AS kr 166 576 – etthundreogsekstisekstusenfemhundreogsyttiseks – kroner for påførte ekstraavgifter i forbindelse med opphevelse av Borgarting lagmannsretts dom i sak 21-049773ASD-BORG/02.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler staten v/Domstolsadministrasjonen 42 575 – førtitotusenfemhundreogsyttifem – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelsen.

Kristin Normann
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)